

Stichting
Melief

NIEUWSBRIEF

A large pig with a black eye and two piglets are shown in a straw-filled enclosure. The large pig is in the center, looking towards the camera. Two smaller piglets are on either side of it, one on the left and one on the right. The background is a dark wooden fence.

HELP ONS
DE DIEREN
TE HELPEN!

Voorwoord

Lieve dierenvrienden,

Het is alweer een jaar geleden dat onze laatste nieuwsbrief verscheen... Wat kan de tijd toch snel gaan als je het druk hebt en er veel gebeurt. Want ondanks dat jullie, althans op papier, niets van ons hoorden, was er bij Melief toch van alles aan de hand.

En daarom willen we onze donateurs maar gelijk bedanken voor het vertrouwen en de ondersteuning. Gelukkig weten vele donateurs dat we via de sociale media regelmatig nieuws over de dieren laten zien en dat we dus niet stilzitten.

Natuurlijk waren wij vanwege covid maanden dicht voor bezoekers op de zaterdagen. Ook stonden de activiteiten van Marc op een heel laag pitje, waardoor Lothar 2 keer zo hard aan de bak moest om te zorgen dat de opvang soepel bleef draaien. Wat hem natuurlijk lukte, maar wat zeker ook voor de nodige extra vermoeidheid zorgde. Vooral in een tijd waarin de mankracht op de boerderij al minimaal was. En er zijn natuurlijk ook weer verschillende nieuwe dieren bijgekomen, die eder hun eigen zorgvraag met zich meebrachten. Vooral de opname van fokzeug Sam en de biggen, die ze bij ons kreeg, had en heeft een grote impact op het leven op de boerderij. Vandaar een uitgebreide special daarover in deze nieuwsbrief!

Wat er ook nog eens bijkwam, eindelijk, was de verbouwing van het Hondenhuis. Al zeer lange tijd geleden berichtten we dat we het bedrag voor de verbouwing, samen met jullie, bij elkaar gespaard hadden. Vanaf die tijd zijn we vrijwel continu bezig geweest om een geschikte uitvoerder te vinden. Iedereen met wie we in zee wilden gaan, bleek het te druk te hebben of toch niet geschikt te zijn voor dit project...

Een jaar geleden vonden we eindelijk de aannemer die, als we dit schrijven, midden in de verbouwing van het Hondenhuis zit!

Lothar Vermeulen, Sam & Marc Winters

Nog een, inmiddels afgerond, project is dat er op verschillende plaatsen op het terrein bestrating is aangebracht. Hierdoor is het terrein beter toegankelijk en ook beter schoon te houden. Ook hangen nu overal bij de dieren informatiebordjes voor bezoekers. Dit past in de verdere professionalisering die we bij Melief door willen voeren. Zo hebben we met een stagiaire facility management, naast de infobordjes, een plan uitgewerkt waarbij we diverse werkzaamheden vanuit het woonhuis naar de werkvloer zullen verplaatsen, wat voor zowel ons als de werknemers beter werkbaar zal zijn. Dat deze plannen direct uitgevoerd kunnen worden, hebben wij te danken aan een paar lieve mensen die (een deel van) hun nalatenschap aan Melief hebben geschonken. Wij willen hen daar postuum enorm voor bedanken. De professionalisering van Melief kon hierdoor ook met uitbreiding van personeel doorgezet worden. Een hele belangrijke, noodzakelijke stap, omdat wij, Lothar en Marc, zoals afgelopen jaar al gebleken was, niet voor altijd 24 uur per dag, 7 dagen in de week aan het werk kunnen blijven.

Iedereen laat wat na op deze wereld, maar wij weten ook dat niet iedereen over de mogelijkheden beschikt om een goed doel iets na te laten. Daarom zijn we net zo blij met onze donateurs en sponsors! En wat is er nu leuker dan onze nieuwe t-shirts of de jaarkalender 2022, helemaal in het teken van Sam, te bestellen en daarmee de dieren bij Melief steunen? Kijk snel achterin deze nieuwsbrief of in onze webshop!

Wij wensen iedereen een gezond en gelukkig 2022 en voor nu veel leesplezier!

Lothar Vermeulen & Marc Winters

Nog geen donateur? Vul dan snel het formulier op de laatste pagina in!

ZWART WITTE KATER AUDI

Deze jonge kater is door een mevrouw naar ons gebracht, het diertje was net aangereden. Deze knul was zo slap als een vaatdoek en reageerde op niets.

Dus reden we acuut met hem naar de spoeddienst van onze dierenarts. De dierenarts heeft alles uit de kast getrokken om hem te laten herstellen. Met röntgenfoto's was inmiddels uitgesloten dat er niets met zijn organen was. Dit jonge katertje had dus »alleen« hersenletsel.

Na dagenlange opvang in de praktijk leek er een kleine verbetering. Na een kleine week kon hij weer lopen en had hij weer interesse in zijn voer. Het leek erop dat deze jonge meneer niets meer kon zien, maar ook het blindzijn is grotendeels weggetrokken.

Inmiddels lijkt Audi, zoals hij inmiddels heet, zich niets meer te herinneren van de klap van het ongeluk, want hij loopt alweer vrolijk spelend door de quarantaine.

**Will je kater Audi steunen?
Vul dan het formulier op bladzijde 19 in!**

FLAPPIE SPROEIT GRAAG

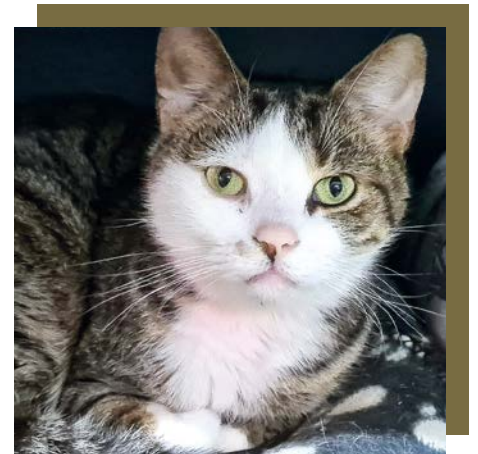
Kater Flappie is hier gekomen omdat hij een compleet huishouden terroriseerde.

Er was alleen nog maar onrust onder de andere aanwezige katten. Heel wat poetslappen zijn er doorheen gegaan om het sproeien tegen de wanden, televisie, koffiezetapparaat ongedaan te maken.

Het was duidelijk dat dit geen houdbare situatie was voor Flappie en zijn menspersoon.

Met veel pijn in het hart werd de beslissing genomen dat Flappie naar Melief kon komen. Inmiddels is Flappie hier goed gewend.

Of hij hier sproeit of niet, hij is daar niet de enige in. En in het huishouden waar hij uit gekomen is, is de rust gelukkig wedergekeerd!

Teddy & Farah

Nuska

Farah

NUSKA, FARAH EN TEDDY

Deze jonge meiden zijn in de bergen gevonden en in het asiel in Spanje beland. Daarna zijn ze door ons Mastín-contact gescout om het team van kuddebewakers bij Melief te komen versterken. Deze Mastina's bewaken het vee tegen de aanwezige wolven, zo ook hier.

Zij namen de plaats in van Ilka, Juna en Valerio, die het afgelopen half jaar gestorven zijn na jaren trouwe dienst aan de dieren van Melief. Zij worden door de oude garde in de roedels opgeleid en leren zo wat er

van hen verwacht wordt. Ondanks af en toe wat pubergedrag, doen ze het tot nu toe allemaal perfect!

Een ander nieuw gezicht is Teddy, een volwassen Mastín, die een krachtige stempel in de roedel zet. Hij komt uit een Spaans asiel en is een enorm stoere hond, die door het vuur gaat voor zijn kudde.

Om die reden wantrouwt hij de zaterdagse bezoekers, want die ziet hij als indringers.

Vandaar dat Teddy op zaterdagmiddag even afgezonderd wordt van de geiten, koeien en zijn roedel, zodat bezoekers veilig tussen de dieren kunnen lopen.

LOCKE DE GEITENBOK

Locke is een kleine zwarte geitenbok met een klein beetje wit. De eerste 14 maanden was hij bij mensen die hem niet goed behandelden. Hij verhuisde naar diegene die Locke hier ook kwam afgeven. Ze hadden Locke als dekbok gebruikt om al hun geiten te laten dekken. Dit zorgde ervoor dat er nog meer bokjes kwamen. Locke ging steeds vaker kopstoten geven en moest daarom weg.

Hij verhuisde naar een zorginstelling, maar ook daar moest hij vanwege het bokken weer weg.

Het was erop of eronder voor Locke. Wij vonden Locke wel een noodgeval, je weet maar nooit wat andere mensen van plan zijn. En voor een bokkende bok staan de mensen niet in de rij...

Overigens loopt de gecastreerde Locke inmiddels in de kudde en heeft nooit meer een kopstoot aan mensen uitgedeeld...

Wilt u onze dieren op afstand adopteren? Vul dan het formulier op bladzijde 19 in!

DE CLUB VAN 38

Deze witte leghennen mochten meegenomen worden door een kennis van de bedrijfsleider op de kippen farm. De leghennen, die pas twee jaar oud waren, zagen er verschrikkelijk uit. Vies van de ontlasting, slecht in de veren en bleke kammetjes.

De legkippen waren kippen die niet in kooien zaten, maar los in de stal konden lopen, met bijvoorbeeld 16.000 zusters.

Aan een ei of producten van of met ei kleeft een hoop dierenleed.

Het begint al bij de broedkasten waarin de eieren uitgebroed worden. Kuikentjes die vroeg uit het ei komen, verhongeren en drogen uit omdat ze moeten wachten tot het merendeel van hun soortgenoten uit het ei gekomen is, iets waar rustig 2 dagen verschil tussen kan zitten.

Als de eieren uitgekomen zijn gaan de kuikens op de lopende band. Aan die band zitten de mensen die de kuikentjes seksen. De hennetjes gaan verder op de lopende band, de haantjes worden levend vermalen in

een hakselaar of worden vergast. De legkippen worden zo'n 2 jaar aangehouden en worden dan geslacht, en vormen zo weer ingrediënten voor bijvoorbeeld bouillon of diervoer.

Wetende dat industriekippen minder lang leven dan hun hobby-soortgenoten, zien we iedere dag, dat deze kippen niet als eiermachine in een ellendige stal opgesloten zitten, als een zegen, die bevestigd wordt door de lekker buiten stofbadende en scharrelende hennen zelf.

NOG EEN VERKEERSONGEVAL

Wij werden gebeld met de vraag of wij wilden zorgen voor een aangereden kat, aangezien de getuige te allergisch was om zelf met het gewonde dier naar de dierenarts te rijden.

Wij reden erheen, hier rijdt tenslotte geen dierenambulance.

Bij aankomst wilde het rode katertje wegrennen maar zijn hele achterkant deed het niet meer. Wij vingden de jonge kerel en zijn via onze huisdierenarts doorgereden naar de kliniek. Aan de hand van de uitvoerde onderzoeken bleek hij een

dubbele bekkenbreuk te hebben. Het bekken was zo verkruid dat er geen plaat of schroef houvast zou hebben. Daarbij zou hij levenslang problemen hebben met zijn stoelgang. De arts adviseerde ermee te stoppen. Dit advies hebben wij met veel pijn in ons hart opgevolgd.

Na 18 jaar Melief blijven dit soort beslissingen nemen afschuwelijk moeilijk. Je wilt een dier alle kansen geven die er zijn, maar wij willen een dier ook niet onnodig lang laten lijden...

wildebras

EN DAAR WAS BEAMER

Eind juni werden wij gebeld door een wanhopige eigenaar van een American Bulldog. Beamer, zoals de hond heet, gromde en hapte naar zijn bazin, en mocht daarvoor alleen nog op het balkon.

Aangezien wij heel wat telefoontjes krijgen omtrent de opname van een hond kunnen wij niet alle probleemhonden in onze »probleemroedel« stoppen.

Wij bieden vaak aan om te helpen zoeken naar een ander goed thuis of een andere oplossing. Er staan helaas geen mensen in de rij voor een gecompliceerde hond,

en zeker niet als het al een »moeilijk ras« betreft, zoals de American Bulldog.

Terwijl wij de dagen erna nog actief aan het zoeken waren, kwam de eigenaar op een avond totaal onverwacht Beamer brengen. Voerbakken, brokken en dekens waren al meegebracht. Tja, dan sta je met je rug tegen de muur. Neem je hem aan, dan is er in de permanente opvang onverwachts een probleem bij. Laat je ze weg gaan, dan is de kans groot dat een dierenarts hem euthanaseert op grond van zijn onvoorspelbare gedrag.

De daaropvolgende dagen hebben wij Beamer in de roedel geïntroduceerd. Beamer is één en al spierkracht, een wilde, onopgevoede hond van bijna drie jaar oud. Herplaatsen bij de juiste mensen zou moeilijk zijn, bijkomend het feit dat je hier een »rijbewijs moet hebben voor een hond«, hij niet los mag lopen, en een muilkorf verplicht is.

Wil je de beweeglijke Beamer op afstand adopteren? Vul dan het formulier op bladzijde 19 in!

SOCKE & NERVI

Heel veel weten wij niet van deze poezen af, ze zijn apart van elkaar gevonden door de mensen die ze hier afgegeven hebben. Ze hebben dus niets met elkaar te maken, hun achtergrond is enkel het zelfde.

Socke is een schildpad poes en Nervi is een cyperse, dus gestreepte

poes. Buurtonderzoek leverde geen reacties op van een eigenaar die haar vermist had en ook bleken de twee allebei geen identificatiechip te hebben. Socke en Nervi hebben een medische check gehad en de nodige tests en behandelingen.

Hopelijk kunnen zij nog heel veel jaren bij Melief genieten.

Nervi

KONIJN LOUI

Dit zwarte konijn werd door een meisje in een donker schuurtje ontdekt bij een oude man. Het konijn was zwaar verwaarloosd wat onder meer uit de enorme nagels bleek.

Het meisje kreeg het konijn vrij gepraat en bracht het bij ons. Ze had het konijn de naam Loui gegeven.

Inmiddels leeft Loui tussen zijn soortgenoten op de konijnenberg van Melief.

Vaak krijgen wij telefoontjes van mensen die een probleem hebben met hun konijn. Vaak zijn dit konijnen die geen soortgenoot (meer) hebben en puur aan het weg kwijnen zijn.

Konijnen kunnen zeer eenzaam zijn alleen in een hok, het zijn namelijk groepsdieren. De mensen willen een eind maken aan het sombere leven wat hun konijn lijdt. Ze willen er meestal zelf geen konijn bij nemen, omdat ze dan bezig blijven als de een of de ander komt te overlijden.

2 KATTEN EN 4 KITTENS BLEVEN ACHTER

Streifi

Bunti

Een aantal dorpen verderop maakten mensen ons er op attent dat een mevrouw haar leven had beëindigd. Er was niets voor de katten geregeld, ze werden buiten gesloten. Een buurvrouw trok zich het leed aan en voerde de twee katten bij.

Na een aantal weken keken haar 8 kleine oogjes aan in de schuur. Voordat de kittens zouden gaan zwerven belde ze Melief op.

Gewapend met vangnetten en reismandjes gingen wij de 4 kittens en de twee volwassen poezen ophalen.

Gelukkig bleek de andere poes gewoon dik te zijn en niet zwanger.

De moederpoes heet Bunti en de andere poes heet Streifi.

Om het probleem van de groeiende kattenpopulatie in te dammen, moet er stelselmatig overal een castratie-, chip- en registratieplicht ingevoerd worden!

DE GESCHIEDENIS VAN ZEUG 1693: SAM⁹

Begin dit jaar kwamen wij
in contact met een jonge vrouw.
Ze vroeg ons of wij plaats voor 2 biggen hadden...
Zo begon het ontroerende verhaal
van fokzeug nr. 1693.

FOTO'S: LISETTE KREISCHER

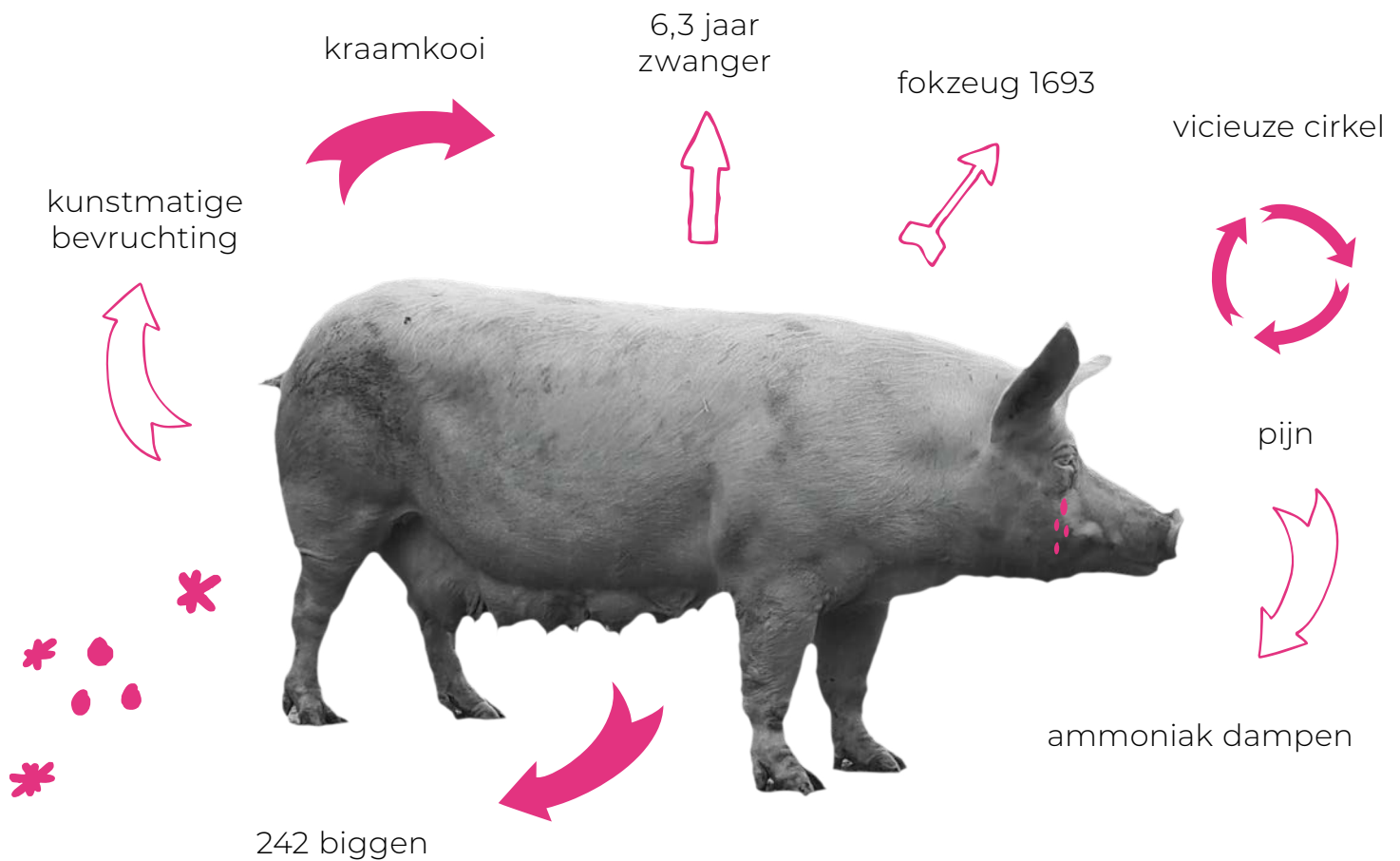
Begin dit jaar kwamen wij in contact met een jonge vrouw. Ze vroeg ons of wij plaats voor 2 biggen hadden. Parallel hieraan waren wij al in contact met Karen Soeters van House of Animals, een organisatie die dierenleed aan de orde stelt. Zij wilde graag het leven van twee industriebiggen gedurende 1 jaar volgen, om er een documentaire van te maken die mensen laat zien wat een geweldige, intelligente, sociale dieren varkens zijn. Wij besloten om twee dieren op te vangen, en omdat dit perfect in onze doelstelling van het creëren van een ontmoeting tussen mens en dier past, wilden we het opgroeien van de twee graag door House of Animals laten vastleggen. Toen we lieten weten dat de twee biggen naar Melief mochten komen, zei de vrouw gekserend dat ze ook nog een hoog drachtige zeug in de aanbieding had, namelijk zeug 1693. De zeug was voor een fokvarken al oeroud en zou na het werpen »afgeschaft« worden...
Toen wij opgehangen hadden bleef het varken 1693 maar door ons hoofd spoken.

Er ging van alles door ons heen, alle voors en tegens werden nauwkeurig tegen elkaar afgewogen. Hebben wij plaats voor nummer 1693 met een aantal biggen? Hoeveel is een aantal? Wat als wij ze niet kunnen herplaatsen? Zijn wij met genoeg mankracht om de extra zorg op ons te nemen?

**Toen wij opgehangen hadden
bleef het varken 1693 maar door
ons hoofd spoken.**

Wij maken altijd de afweging bij een dier of het opgenomen kan worden, een goed thuis kan vinden onder de dakpannen van Melief of ergens anders. Eenmaal hier aangekomen zorgen wij namelijk levenslang voor welk dier dan ook. Nu is het natuurlijk zo dat de afwegingen om een konijntje op te nemen een stuk eenvoudiger zijn dan bij een hoog drachtige zeug. Maar we besloten ervoor te gaan, en te zorgen dat de

laatste biggen van de zeug in vrijheid geboren zouden worden, zodat ze hen, terwijl ze van haar pensioen genoot, zelf zou kunnen zien opgroeien.

Toen wij de beslissing genomen hadden, ging alles zeer snel. Nummer 1693 moest namelijk met spoed naar haar eindbestemming gebracht worden, aangezien een drachtig varken vanaf 3 weken voor de geboorte niet meer vervoerd mag worden. Zo gezegd zo gedaan, slechts enkele dagen na het (gegeven) groene licht was madame ingeladen en op weg naar Melief. Op een aantal vragen hadden wij nog geen antwoord.

De belangrijkste vraag was: wat is haar verhaal? En hoe zou zeug 1693 eigenlijk zijn?

Op een aantal vragen kregen wij gelijk antwoord door middel van haar zeugenkaart. Toen wij haar levensverhaal zagen waren wij in shock. 1693 was bijna 9 jaar en had dus al 9 jaar gewerkt. In de praktijk betekent dat dus dat ze bij ons haar 20ste worp zou krijgen. En dat 1693 al 243 biggen gehad heeft, 6,3 jaar van haar leven

zwanger geweest is, en dus vele jaren vast gestaan heeft in haar leven.

Dit zijn de zakelijke gegevens van 1693, maar wat heeft zij meegemaakt? 1693 is een fokzeug. Fokzeugen worden op een leeftijd van een half jaar ingezet om drachtig te worden en zoveel mogelijk biggen te krijgen voordat ze, omdat ze minder biggen gaan geven of op een andere manier niet meer economisch rendabel zijn (hoge dierenartskosten).

De jonge zeugjes, eigenlijk nog kinderen, worden kunstmatig geïnsemineerd. Ze staan dan vast, dat wil zeggen tussen de tralies. Een varken kan zich niet draaien, alleen maar liggen en opstaan. Aan de voorkant loopt een beer (mannelijk varken) om de zeugen op te hitsen. Worden ze berig (dekbereid), dan worden ze aan een infuus gelegd om ze te bevruchten. Na deze behandeling staan ze een week vast in deze kooien. In die week wordt deze ingreep nogmaals uitgevoerd, zodat de zeug bijna altijd drachtig wordt.

Na deze week gaat het hek achter de zeugen open, ze hebben dan een stukje betonroosters waarop ze kunnen lopen. Veel varkens blijven echter tussen de hekken staan omdat ze daar de meeste rust hebben en niet de hele tijd de spanning van de groep voelen. Varkens leven in hun eigen territorium, en in een hiërarchie, dat is dus heel moeilijk met een constante wisseling tussen de zeugen.

De dracht duurt 3 maanden, 3 weken en 3 dagen bij varkens. Vier weken voor de bevalling gaan de zeugen naar een afdeling waar de zeugen vastgelegd worden vlak voor de bevalling.

Zij hebben dan een ijzeren kooi over zich heen en kunnen zich dan ook niet meer omdraaien, laat staan lopen.

Als verrijking hangt er ter hoogte van hun hoofd een ijzeren ketting om mee te »spelen«. Aan de andere kant een juten zak. Met deze zak gaat de zeug bewegen als de bevalling nabij is. Namelijk in plaats van een nest met stro te kunnen maken, neemt ze deze juten vervanging van stro in haar bek. De onrust voor de bevalling wordt onderdrukt door de metalen kooi. De zeugen kunnen enkel op de plaats poepen en plassen waar ze liggen, wat voor een dier dat van nature zindelijk is, een triest feit is. De bevalling begint, de biggen worden geboren. De mini varkentjes worden op de rubber matten ter wereld gebracht en proberen direct te zogen bij de moeder. De komende drie tot vier weken ligt de zeug plat om haar biggen van melk te voorzien. Er is weinig contact tussen biggen en hun moeder mogelijk, die daar ligt als een ware melkmachine. Op een van de eerste dagen na de bevalling worden de biggen (pas sinds korte tijd verdoofd) gecastreerd. De biggen worden dus na de eerste 3 tot 4 weken van de moeder gespeend, dit wil zeggen van moedermelk overgezet op vast voer. Deze biggen stromen van de ene groep biggen naar de andere, afhankelijk van grote en gewicht en zullen geslacht worden op een leeftijd van 6 maanden met een gewicht van 100 kilo. Nummer 1693 zou dan gewoonlijk terug naar de zeugenstal gaan en weer worden vastgezet tussen de tralies. Na enkele dagen zou ze weer worden geïnsemineerd en dan begint de cyclus van voren af aan. Bovenstaand verhaal is de cyclus die elke fokzeug doormaakt. Onze 1693 is een varken van zeer hoge leeftijd in de industrie. Ze is bijna 9 jaar en is op het des betreffende bedrijf geboren. Op een leeftijd van 7 maanden werd zij voor het eerst drachtig. Zij maakte cyclus na cyclus mee.

Voor haar vrijkomen heeft ze in de industrie 242 biggen gehad, was 6,4 jaar zwanger en heeft...

Ondanks deze aantallen is ze toch bijna 9 jaar oud. Nummer 1693 was dan ook de aller oudste fokzeug van de stal. De prestaties die zij geleverd heeft zijn te vergelijken met een topsportster... Deze hoge leeftijd komt zelden voor bij een fokzeug, de dieren moeten goed presteren en vele biggen per worp krijgen en er zo weinig mogelijk doodliggen. De meeste zeugen worden niet ouder dan een paar jaar, waarna ze afgevoerd worden naar het slachthuis. Bovengenoemde feiten zijn belangrijk om te weten omdat dit alles achter gesloten deuren gebeurt en men er dus geen weet van heeft hoe deze sector functioneert en waar goedkoop varkensvlees vandaan komt. Terug naar nummer 1693! Nummer 1693 was onderweg naar Melief. Wij hadden al een naam in ons achterhoofd, deze moest echter wel bij haar passen als wij haar zouden zien.

Daar was de paardentrailer, deze reed het terrein op en stopte bij een van onze quarantaineboxen. De box was lekker dik opgestrooid, dan zou 1693 daar gelijk in kunnen wroeten en voor het eerst in haar leven een dik bed van stro kunnen maken. De paardentrailer stond voor de box en toen was het moment daar. Wij allen stonden klaar om een eerste glimp van nummer 1693 op te vangen! Wij vormden met zijn allen een gang met pallets naar de box, zodat ze niet in paniek het terrein op kon rennen. De klep was open, overal was stro en 1693 keek apathisch om zich heen. Ze ging in de deuropening van de paardentrailer staan en observeerde iedereen individueel.

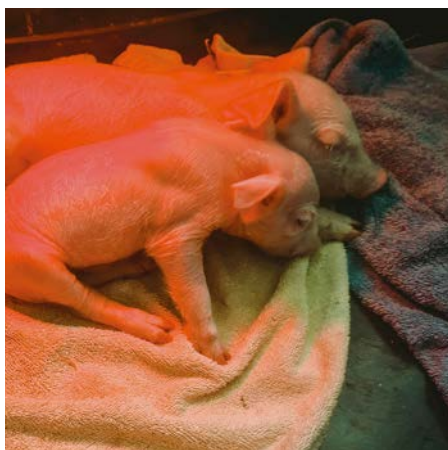
Bij de omstanders rolden tranen over de wangen, je zag een gebroken varken staan.

Na het nodige geduld en positieve aansturing raakten voor het eerst haar voorpoten de bodem van Melief, nummer 1693 bestond niet meer, Sam zo zouden wij haar voor altijd noemen.

Sam ging langzaam maar zeker haar box in. Ze snuffelde aan het stro en bleef staan, ze plaste en bleef staan, ze liep wat naar voren bleef staan, ze liep wat naar achteren bleef staan. Langzaam maar zeker kregen wij door dat dit niet gewoon een varken was, maar een dier dat helemaal gebroken was door haar verleden.

De dagen erop leken op de eerste dag. Sam stond wat en dat was het dan ook. Er was nog geen stro verplaatst, ook niet op haar ligplek, waar ze overigens ook haar behoefte deed, net als in de industrie.

Ze had haar ogen, die erg rood waren, dicht geknepen. Deze roodheid was veroorzaakt door de ammoniakdampen in de industriestallen, het gevolg van continu

boven op een mestkelder leven. Gelukkig verdween de roodheid geleidelijk. Voor het eerst na dagen begon Sam onzeker met haar voorpoot over de grond te vegen, niet in het stro maar op de kale ondergrond, en ging dan liggen. Deze laatste drie weken van de zwangerschap waren zeer spannend omdat wij hoopten dat ze voor de bevalling weer haar echte varkens zelf teruggevonden zou hebben.

House of Animals zorgde dat in de kraambox camera's werden gemonteerd, zodat dag en nacht in de gaten gehouden kon worden of de bevalling van Sam zou beginnen, maar ook om beelden te verzamelen voor de documentaire. Want dat was inmiddels besloten dat de documentaire, die waarschijnlijk »My mom Sam« gaat heten en eind 2022 uit zal komen, zal gaan over Sam en haar biggen, en dus niet slechts 2 van hen, zoals de oorspronkelijke gedachte was.

**De dagen bij ons op de boerderij
werden een week en
er veranderde weinig.
Sam was volledig afgestompt.**

Wij probeerden contact met haar te maken en haar aan te raken, iets wat zij natuurlijk nooit gekend had.

Langzaam maar zeker kreeg ze in de tweede week ook oog voor ons en ontstond er interactie. Toen er eenmaal interesse was, ging het snel, ze ging ons langzaam maar zeker meer vertrouwen.

Er waren zelfs kleine uitstapjes buiten mogelijk, zolang wij in haar nabijheid waren. Dit was heel bijzonder, aangezien Sam nog nooit buiten geweest was.

In de aarde wroeten, een appeltje of een eitje eten, een modderbad nemen:

ze wist nergens iets van en deed dit dus ook niet.

De uitstapjes werden korter en minder, Sam bleef de laatste week voor de bevalling het liefst in haar box slapen. In wisseldiensten werd er ook in de nacht gekeken of er een bevalling gaande was.

En ja hoor, medio maart was het zover!

Sam was hyperactief met stro aan het slepen in plaats van te trekken aan de jute zak die ze gewend was in de industrie. Ze was helemaal over haar toeren, stoof naar alle kanten in de stal, ze beet in de houten balken langs de muren en niets of niemand was meer veilig in dit spektakel voor de bevalling.

Vreselijk als je denkt aan miljoenen andere zeugen in de industrie, die tijdens de bevalling tussen de metalen stangen liggen en zich niet eens om kunnen draaien... Na een onrustige dag volgde er een onrustige nacht.

En eindelijk op 16 maart, tegen 7 uur in de ochtend, floepte er een heel klein roze wondertje uit de enorme Sam.

Elke 15 tot 20 minuten kwam er een volledig volmaakt wezentje bij op deze aarde. Een warmtelamp was geïnstalleerd zodat de droog gewreven biggetjes even konden aarden. Na 8 biggetjes hielden de weeën op en vonden wij het ook wel genoeg zo. Toch was er iets niet goed, Sam bleef onrustig maar leek ook uitgeput. De veearts kwam snel ter plaatse en stelde vast dat ze waarschijnlijk een calciumtekort had waardoor de weeën stopten. De dierenarts injecteerde extra calcium en gelukkig werd vrij snel de 9e big geboren, maar Sam was echt op... De dierenarts hielp haar en bracht de 10e en 11e big samen met haar ter wereld.

Deze dagen, maar ook de weken voor de bevalling, waren Karen van House of Animals en de rest van documentaire team veel op de Melief boerderij te vinden om alles wat er gebeurde nauwkeurig te documenteren. Naast dat wij Sam en kinderen willen helpen hopen wij door de daaruit voort gekomen beelden en feiten samengevat in een documentaire, voor alle Sams in de industrie wat te kunnen betekenen.

De eerste dagen na de bevalling waren zenuwslopend... gaat alles wel hoe het moet gaan... wij hadden ook nog niet eerder een bevalling van een industriezeug meegemaakt. Elke keer als Sam opstond, wat ze dus voor het eerst kon met haar biggen in de buurt, maar vooral als ze ging liggen, hielden we ons adem in... als ze maar niet op een biggetje zou gaan liggen...

In de industrie is het doodliggen van biggen door de zeug namelijk een grote »kostenpost«.

Al snel bleek dat de biggen niet allemaal tevreden waren en dan kan er in anderhalf tot twee uur veel gebeuren.

8 biggetjes lagen tevreden bij Sam te drinken, terwijl drie van hen steeds minder bewegelijk en alert werden. Weer kwam de dierenarts, die bevestigde dat er te weinig melk was voor dit grote gezin, Sam had te weinig melkgift om haar 11 biggen te voeden. Geen wonder als je als zeug 1693 al 6,3 jaar drachtig ben geweest en 242 biggen voor deze worp al van melk moest voorzien... We haalden de drie biggen die wij moesten verzorgen in huis, legden hen onder een warmtelamp en begonnen

hen met de fles te voeden. In de tussentijd moesten wij Sam en haar andere baby's verhuizen van de quarantaine box, overdekt en beschut maar buiten, naar een verwarmd gedeelte van het Kattenhuis.

Reden hiervoor was dat Sam steeds weer op het koude beton ging liggen en niet in het warme stro.

Daarbij kelderde de temperatuur en dat is niets voor kleine roze varkentjes...

De weken die volgden waren weken van roze wolken en tranen.

Wekenlang gaven we de fles aan biggetjes, die het ene uur blaken van gezondheid en je hart stelen met hun energie en grappigheid, en twee uur later lijken te sterven in je hand, want zo snel kan dit bij pasgeboren biggetjes veranderen... Mensenborsten bleken beter te verwarmen dan warmtelampen en zo werd alles uit de kast getrokken om deze »uitvallers«, zoals ze met een mooi woord heten in de industrie, er doorheen te trekken. Dit soort biggetjes sterven daar zonder warmte of liefde van pure ellende op een rubber mat en worden als afval in een ton gegooid en aan de straat gezet. Bij ons kwam de dierenarts 2x per dag kijken en stemde daar zijn behandeling op af. Ondanks de beste zorgen van nachtzusters Karen, Louise, Silvana, Silvia en natuurlijk Lothar, glipte er 1 biggetje toch door onze vingers en stierf. Tranen vloeiden, maar zelden heeft een biggetje zoveel warmte, zorg en liefde gekend als dat zij in dit korte leventje ervaren had.

Sam en haar kinderen deden het goed in het verwarmde Kattenhuis. De biggetjes gingen direct aan de wandel door het hoge stro. De katten waren nieuwsgierig naar de rose diertjes, die de helft zo groot waren als zij. De biggetjes zagen het als grote levende knuffels en speelden graag met deze huisgenoten. Het was zo interessant en droevig te gelijk om te zien hoe de biggen vanaf de geboorte direct varken waren en Sam totaal niet meer...

Het kleine grut stak overal de neus in en onder, Sam deed dat niet.

Ze maakten een bunker of nestje, Sam deed dat niet, ze waren gelijk zindelijk en deden hun behoefte in de uiterste hoeken van hun verblijf, Sam lag in haar eigen

urine en ontlasting. Het was zo geweldig om zulke blijde varkentjes te zien en tegelijkertijd heel verdrietig om te zien hoe Sam na 9 jaar uitbuiting gebroken was.

Al snel brak de dag aan dat de beertjes, ofwel de mannelijke varkentjes, gecastreerd moesten worden. In de industrie wordt dit gedaan om de berenlucht, veroorzaakt door hormonen, aan het vlees tegen te gaan.

Bij ons een noodzakelijk kwaad om voortplanting te vermijden. Bij voorkeur wordt dit zo jong mogelijk gedaan. Pas sinds begin 2021 is het verdoofd castreren in Duitsland verplicht. Voor die tijd werd er zonder verdoving aan beide zijden een snee gemaakt, de bal eruit getrokken, afgebonden en afgeknipt. Dit bij diertjes die het al uitgillen als je ze tegen hun zin in oppakt...

Een van de biggetjes moest geopereerd worden aan een navelbreuk. Deze operatie moest gebeuren omdat de kans groot is dat er steeds meer darmen door het gat in de navel gaan zakken.

In de industrie worden de dieren er meestal niet voor behandeld, aangezien ze al op 6 maanden leeftijd geslacht worden bij een gewicht van 100 kilo.

Voor de big was dit een heftige operatie, waarbij vooral de narcose een risico is. Maar ze doorstond de operatie goed en de hechtingen zouden na tien dagen verwijderd mogen worden.

Voor Sam en haar kinderen brak de tijd aan om op verkenning te gaan, althans zo dachten de biggen erover. Daar kwam dan ook de dag dat de deur van het Kattenhuis even open ging en de biggetjes voor het eerst al het andere op de wereld zagen. Ze vonden het spannend, maar waren helemaal niet bang, maar juist heel onderzoekend. Sam vond het allemaal maar niets en bleef binnen. De open deur momenten kwamen steeds vaker voor en al snel werd het erf onveilig gemaakt door knorrend tuig.

De dieren die gecastreerd waren, zagen er goed uit.

Bij de big met de navelbreuk moesten alleen de hechtingen van de navelbreukoperatie nog verwijderd worden. Aangezien biggen al snel niet meer onder controle te krijgen zijn door hun kracht, werd besloten een lichte narcose te geven. Deze werd haar fataal, de hechtingen waren eruit en ze stierf in onze armen... Wat een klap, wat een shock, het was niet te bevatten, zo'n jong en gezond diertje... Wij werden heen en weer geslingerd tussen vreugde en verdriet... Het verdriet om het ver-

Sam en haar biggetjes

lies van Hazel, en vreugde over de twee flessenbiggen, die groeiden als kool en weer los bij Sam konden lopen. Ze dronken nog dag en nacht uit de fles en dat zorgde voor de nodige wallen onder de ogen... Het stemde ons vrolijk dat dit geen mensenbaby's waren, waar je dat de eerste jaren bij hebt, maar dat ze binnenkort vast voer zouden kunnen gaan eten. De kleinste flessenbig, maar de grootste vechter, heette inmiddels Sharky en zijn medestrijdende zus Bumblebee.

Net als bij mensen werden ook bij de andere biggen de verschillende individuen steeds meer zichtbaar, hun eigen karaktertrekken en hun eigen gezichtsuitdrukkingen. Omdat wij de dieren nu goed konden gaan onderscheiden, was er geen markeringsspray meer nodig, maar was een blik in hun gezicht genoeg. Zo was 1 big vanaf het begin af aan een echt moederskindje, wat ze tot op de dag vandaag nog steeds is. Zij kreeg de naam Bunny. De grootste kroelkont, die zich al op zijn zij laat vallen als hij een hand die komt aaien ziet, is Hippo. En Tapir is gewoon echt Tapir. We hadden besloten dat deze 3 biggen, samen met Sharky en Bumblebee, bij Sam zouden blijven. Ze kregen, in samenspraak met Team Sam, allemaal de naam van een andere diersoort, om nog eens extra te benadrukken dat wij geen onderscheid tussen verschillende diersoorten maken. Van twee vriendenkoppels, die als jarenlange vrijwilligers nauw bij Melief betrokken zijn, zou 1 familie 2 dame-

tjes een nieuw huis geven. Ze gaven hen vast de namen Pinot en Grigio. De andere familie zouden 2 zeugjes en een beertje onderbrengen. Helaas stierf het biggetje met de navelbreuk, dat van hen al de naam Hazel had gekregen, al voordat dit mogelijk was. In plaats van een ander biggetje uit te zoeken voor bij Peanut en Cashew, opende de familie hun hart en huis ook voor een uitgebuite slachtzeug, die de naam Hailey kreeg.

Maar het plaatsen was nog niet zover, de biggen zouden blijven tot een leeftijd van drie maanden in plaats van de gebruikelijke 3 weken in de industrie! Varkens zogen normaal tot een leeftijd van 4 tot 6 maanden maar ze zouden ook nog vervoerd moeten kunnen worden in een aanhanger.

De weken van de open-deur-momenten veranderden in de hele dag de deur open.

De biggen waren overal te vinden op het erf, ze waren nog sneller dan het geluid!

Maar altijd was Sam, die ook steeds vaker naar buiten durfde, in hun buurt. Sam liep moeilijk op de verharde stukken op het erf, ze heeft artrose in haar poten door het 9 jaar gebukt of staand en zwanger geleefd te heb-

ben. Op het gras ging deze dame op leeftijd gelukkig een stukje sneller. Normaalgesproken zouden in de natuur de biggen nu achter haar aan lopen, maar het leek hier vaak andersom. Sam leerde van haar biggen. De kleine neusjes duwden instinctief een graspol omhoog, Sam volgde. Haar kinderen waren al lang zindelijk, maar Sam werd het uiteindelijk ook. De peuters waren in de weer met stro, Sam volgde. De biggen vonden water spannend, Sam ook en hoe! Toen ze de waterslang ontdekte maakte ieders hart geen sprongetje maar een sprong. Ze deed haar bek open en dronk zo uit de slang, de straal over haar rug, ze vond het geweldig. Wat de biggen dan weer geweldig vonden was de plas modder die onder haar ontstond. Van gekheid wisten deze dieren niet hoe ze moesten springen.

Op die momenten van vreugde knaagde er altijd een stuk verdriet. Over de miljoenen biggen in de donkere stallen zonder moeder, die aan kannibalisme leidden en alleen maar wachtten in een prikkelloze omgeving, totdat ze 100 kilo wegen en maar 6 maanden oud zijn als ze geslacht worden.

Sam leerde veel de afgelopen maanden, maar Sam was vaak ook heel moe.

Steeds vaker zocht ze even een rustig plekje op zonder haar biggen. Hadden die eenmaal door waar ze was, dan stormden ze op haar af en dronken niet zachtzinnig. Sam had geleerd om dan op haar buik te gaan liggen, waardoor de bar dicht was voor de roze draakjes. Nu ze volledig op vast voer konden leven, ...

...werd het tijd om afscheid te nemen van Pinot, Grigio, Peanut en Cashew.

De twee families, die de kinderen van Sam een permanent huis zouden gaan geven, waren regelmatig op kraamvisite geweest, maar hadden zich ook wekenlang rot geklust. Stallen waren gebouwd en omheiningen gezet. Cashew en Peanut kregen een super nieuw thuis waar Hailey, de andere slachtzeug, gelijktijdig gebracht werd, zodat de kennismaking goed zou verlopen op voor alle varkens neutraal terrein. Ook Pinot en Grigio arriveerden in hun paradijs voor varkentjes en ze hebben het op beide adressen geweldig en heel erg naar hun zin!

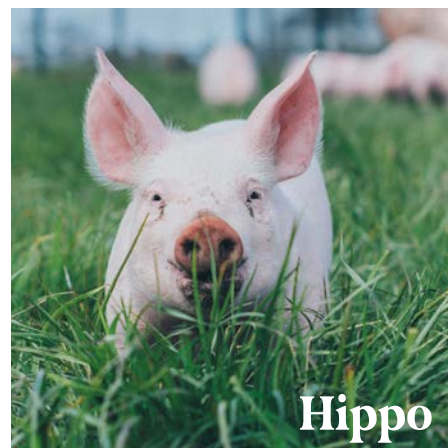
Het erf werd inmiddels volledig onveilig gemaakt door de 5 overgebleven doerakken.

Tapir

Bunny

Hippo

Sharky

Bumblebee

**Wil je helpen?
Adopteer Sam en haar
biggen op afstand!**

Een polletje gras werd een hele graszode, geen teil met water bleef rechtop staan en de katten zochten het ook hogerop. Het was een koddig gezicht, maar wij wilden ook geen klachten van de andere Melief bewoners ontvangen. De tijd was dus rijp om bij de rest van de varkensfamilie in de grote stal te gaan wonen. Bij Melief leefden al 15 varkens samen in 1 groep.

Deze dieren leven voornamelijk in harmonie, maar zijn ook zeer territoriaal en verdedigen dus hun weide en nachtverblijf tegen indringers.

Sam en haar 5 kinderen er zo bij zetten was geen optie.

We hebben een stuk stal afgezet, maar wel openingen in de afzetting gelaten, zodat de dieren elkaar konden zien, voelen en ruiken, zonder dat ze elkaar aan konden vallen. Dit kleine, tijdelijke verblijf zonder uitloop naar buiten was wel een stapje terug voor de vrijgevochten biggetjes. Ze moesten hier enkele weken in verblijven, wat ging leiden tot irritaties en onrust, net als bij de varkens in de industrie die samen op een kleine oppervlakte gehouden worden.

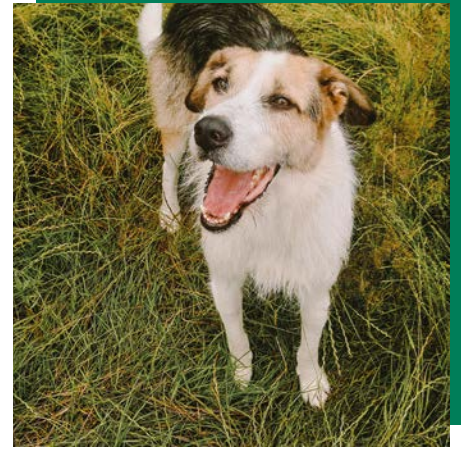
Maar ook aan deze fase kwam een einde en eindelijk kwam het grote moment dat beide families werden samengevoegd. Op een aantal krassen na verliep de introductie probleemloos. De 5 biggen renden direct over het veld en door de modderpoel. En Sam, die jarenlang in een wisselende groep zeugen had geleefd, had er al helemaal geen problemen mee.

Er viel een last van onze schouders. Mission succeeded! We hopen het zestal nog een lang en gelukkig leven bij Melief te mogen geven.

Natuurlijk gaan we jullie op de hoogte houden van de ontwikkelingen rond Sam en haar kids, en van de documentaire, die in 2022 zal uitkomen. Tot die tijd zijn er genoeg geweldige foto's en filmpjes te zien op [@my-momsam](#) (Instagram) en [@meliefanimalsanctuary](#) (Instagram en Facebook). **Volg ons!**

We zoeken ook nog adoptiefouders op afstand voor zowel Sam als haar biggen. Adopteer je favoriet:

vechtertje Sharky, tomboy Bumblebee, kroelkont Hippo, moeders meisje Bunny, allemansvriend Tapir of natuurlijk onze grote heldin Sam.

BILLIE

Deze vierjarige hond kwam uit Hongarije naar Nederland via een stichting voor herplaatsing van buitenlandse honden. Helaas bleek hij een enorme mismatch tussen hond en eigenaar.

Bij aankomst van Billie in Nederland werd duidelijk dat deze hond erg bang was. Logisch na zo'n reis en alle vreemde geluiden en gebeurtenissen.

Na korte tijd bleek dat de angst niet afnam en de angst bijna voor alles van toepassing was.

De eigenaresse had zich voor genomen te knokken voor hem en zijn angst te doen overwinnen. Helaas bleek dat deze hond niet geschikt was om in een stad als Amsterdam te wonen. Billie leek weg te kwijnen en kon alleen midden in de nacht vol angst de deur uit om uitgelaten te worden. In het dan rustige park was hij redelijk op zijn gemak.

Deze situatie was voor zowel de eigenaar als de hond niet langer voort te zetten. Maar hij kon ook niet terug naar de stichting die hem

naar Nederland gehaald had. Na vele wederzijdse overwegingen is Billie naar Melief gekomen.

Zoals verwacht bij honden uit het buitenland, voelde Billie zich direct goed in de roedel. Hij is een brok energie op het speelveld, hij is weer aangekomen en ziet er duidelijk weer beter uit.

Op het veld is alles overzichtelijk voor hem en vertoont hij geen angstig gedrag, zolang er niets verandert.

ROSSI

Rossi is een Nova Scotia duck tolling retriever. Deze 7 jaar oude hond is op het eerste gezicht echt een lieverd. Hij luistert perfect en wil ook graag buiten zijn, het liefst in het water. Helaas heeft Rossi een lange gebruiksaanwijzing bij zich.

Hoe goed hij ook luistert, zo moeilijk is hij in de omgang. Al jaren hadden zijn baasjes er heel veel aan gedaan om hem beter te kunnen handelen, maar tevergeefs.

Door het wisselen van de gezins-samenstelling was het onder 1 dak wonen met Rossi te gevaarlijk geworden. Het onberekenbare gedrag

van Rossi zorgde voor veel stress in het gezin, wat natuurlijk weer zijn weerslag op het gedrag van Rossi had.

Mede door het feit dat 2 van Rossi's nestgenoten al ingeslapen waren vanwege ernstige gedragsproblemen, besloten we Rossi hiervoor te behoeden en hem in onze »moeilijke-honden-roedel« op te nemen.

Gelukkig voor Rossi heeft hij het hier goed naar zijn zin, zeker als er regelmatig met een tennisbal geïmproviseerd wordt.

MIJN ADOPTIE OP AFSTAND

Ik ondersteun Stichting Melief graag met (s.v.p. keus doorhalen en/of aankruisen en aantal en totaalbedrag invullen):

☐ de **adoptie op afstand** van ____ klein dier / kleine dieren:

____ kip ____ haan ____ eend

____ duif ____ volièrevogel

____ konijn ____ cavia

voor een **maandelijkse donatie van € 6,50 per dier =**

in totaal € ____ per maand

Naam van dier(en): _____

☐ de **adoptie op afstand** van ____ groot dier / groot dier:

____ hond ____ kat ____ gans ____ zwaan

____ pauw ____ geit ____ schaap ____ pony

____ ezel ____ rund ____ varken ____ mini-varken

voor een **maandelijkse donatie van € 12,25 per dier =**

in totaal € ____ per maand

Naam van dier(en): _____

MIJN DONATIE PER MAAND / JAAR

☐ 2,- € per maand

☐ 4,- € per maand

☐ 6,- € per maand

☐ ____ € per maand

☐ 20,- € per jaar

☐ 40,- € per jaar

☐ 60,- € per jaar

☐ ____ € per jaar

MIJN CONTACTGEGEVENS

Naam

Voornaam

Straat

Postcode/ Woonplaats

Land

E-mailadres

ONZE JAARKALENDER 2022 IS ER WEER

Omdat de redding van Sam een dusdanig groot en intensief project voor Melief is, hebben we dit jaar besloten de kalender aan Sam te wijden.

We hoefden daar niet lang over te denken, toen we de schitterende foto's van Lisette Kreischer zagen, die precies die mooie momenten van moeder en kinderen op de boerderij op beeld vastgelegd heeft.

Lisette maakte zelf de selectie van de foto's, Maria Indjeian de quotes en grafisch ontwerpster Katharina Hofmann zorgde ervoor, dat alles samenkwam in een prachtig ontwerp.

Je kunt de kalender bestellen en op laten sturen door het totaalbedrag van het aantal te bestellen kalenders over te maken op volgende bankrekening:

Stichting Melief

IBAN NL19 INGB 0004 3646 78

BIC INGBNL2A

Verzendkosten zijn bij de verkoopprijs inbegrepen! Graag het aantal kalenders en naam / adres bij de mededeling aangeven.

Voor bestellingen uit het buitenland, stuur een e-mail i.v.m. afwijkende verzendkosten naar: shop@meliefanimalsanctuary.org

25 €

LOVE ANIMALS: ONZE NIEUWE SHIRTS VOOR HET GOEDE DOEL

Onze nieuwe shirts zijn per direct, in het zwart en lichtgroen, verkrijgbaar in de Melief-Webshop!

Op de voorkant staat in stoer lettertype de tekst Love Animals. De achterkant wordt

gesierd door een liefdevolle illustratie van Melief-vriendin Inez. De shirts zijn gemaakt van bio-katoen, dragen het GOTS-keurmerk en zijn vegan bedrukt. De opbrengst is voor de dieren!

BESTELLEN VIA MELIEFANIMALSANCTUARY.ORG

Over ons

Stichting Melief is opgericht in 2003 en zet zich in voor dieren die verwaarloosd, mishandeld of met de dood bedreigd worden. Als er geen andere oplossing voor het dier in nood is, kijken wij of we het een permanent onderkomen kunnen geven.

Aangezien de meeste dieren die bij ons opgenomen worden vaak al veel ellende hebben meegemaakt, mogen ze de rest van hun leven in de opvang blijven wonen, te midden van hun soortgenoten.

Ze worden, indien nodig, medisch verzorgd en kunnen in alle rust revalideren en weer tot zichzelf komen.

De inmiddels ruim 1250 dieren leven in een voor hen zo natuurlijk mogelijke omgeving van bijna 4 hectare op een boerderij in het Duitse Sögel, een half uur over de grens ter hoogte van Em-men.

Een groot deel van het werk wordt door vrijwilligers verricht en de opvang wordt volledig gefinancierd door donaties en giften.

Voor

Achter

IN ZWART EN LICHTGROEN VERKRIJGBAAR

ONTVANGER

Stichting Melief

Postbus 35
6666 ZG Heteren

Graag in een
voldoende
gefrankeerde
envelop
verzenden

DOORLOPENDE MACHTINGING SEPA

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan Stichting Melief doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens financiële ondersteuning in de vorm van een periodieke donatie en uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van Stichting Melief. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 56 kalenderdagen na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Bank

Rekeningnummer IBAN

BIC (indien niet NL)

Plaats/Datum

Handtekening

Stichting Melief · Postbus 35 · 6666 ZG Heteren · Nederland
Incassant ID: NL62ZZZ243497330000
Kenmerk machtiging: wordt per brief medegedeeld

*Nieuwsbrief gelezen?
Geef hem door! :-)*

Stichting Melief

Postbus 35 · 6666 ZG Heteren

Bezoekadres

Friesenweg 5 · 49751 Sögel · DE

Tel. +49 5952 . 20 0657

info@meliefanimalsanctuary.org
www.meliefanimalsanctuary.org

Donaties en giften

Triodos Bank

IBAN NL48 TRIO 0212 1714 45

BIC TRIONL2U

t.n.v. Stichting Melief

Meer informatie via

- MeliefAnimalSanctuary
- @gnadenhofmelief
- MeliefGnadenhof
- stichtingmelief

Deze nieuwsbrief wordt gemaakt door Lothar Vermeulen en Marc Winters van Stichting Melief. De nieuwsbrief komt twee keer per jaar uit en wordt verstuurd aan mensen die Stichting Melief, op welke manier dan ook, steunen, of wordt ter promotie uitgedeeld. Voor het gebruik van de foto's hebben we toestemming van de makers.

because every animal deserves to live